

דניאל אורן, כהן, שפיץ טולדנו - רואי חשבון

סניף ראשי: הרצל 1/148 בניין יוניטרייד אשדוד

סניף רמת גן: בן גוריון 8 רמת גן

8 בינואר 2013

זיכוי על פי סעיף 45 לפקודת מס הכנסה (ילדים נטולי יכולת)

הרינו להביא לידיעתכם כי ביום 30 בדצמבר 2012 פרסמה רשות המיסים את הוראת ביצוע 10/2012 בעניין זיכוי מכוח סעיף 45 לפקודת מס הכנסה, כדלקמן:

1. כללי:

סעיף 45 לפקודת מס הכנסה קובע כי יחיד תושב ישראל שהיה לו או לבן זוגו בשנת המס ילד נטול יכולת, יהא זכאי לשתי נקודות זיכוי בגינו בהתאם לתנאים הקובעים בסעיף ובתקנות שהותקנו מכוח הסעיף.

2. תנאי הכרחי לקבלת זיכוי מכוח הסעיף:

תנאי הכרחי לזכאות לפי הסעיף הינו עמידה במבחן של תקרת הכנסות הקבוע בתקנות, לפיו ההכנסה החייבת של נטול היכולת ושל בן זוגו לא עלתה על 262,000 ₪ בשנת המס 2012, ואם אין לנטול היכולת בן זוג, לא עלתה על 163,000 ₪ בשנת המס 2012. במבחן תקרת ההכנסות כלולות גם הכנסות פטורות ממס. פניית ההורה מוגשת על גבי טופס 116 א', המצורפת כאן כנספח 2, בצירוף אישורים מתאימים.

3. הזכאות להקלה במס בשל ילדים נטולי יכולת עד גיל 18:

אוכלוסיית הזכאים מחולקת לשלוש קבוצות כלהלן:

3.1 ילד נטול יכולת הסובל משיתוק, מעיוורון או מפיגור שכלי

משותק- ילד שאובחן על-ידי רופא מומחה כמשותק באחת מגפיו או שרופא הצהיר לגביו

שנולד בלי אחת מגפיו או שנכרתה אחת מגפיו.

עיוור- ילד שאובחן כעיוור על-ידי רופא עיניים.

מפגר- ילד שאובחן כסובל מפיגור שכלי על-ידי רופא מומחה.

במקרים הנ"ל האישור הרפואי ייערך על גבי "תעודה רפואית לצורך זיכוי ממס" – טופס 127.

תקופת זכאות: מיום אבחון המחלה עד לגיל 18.

3.2 ילד נטול יכולת הסובל מפיגור התפתחותי עקב לקות למידה חמורה

ילד שהופנה ל-"מסגרת חינוך מיוחד" ע"י החלטה של ועדת השמה (לפי חוק חינוך מיוחד).

מסגרת חינוך מיוחד הינה:

- גן לחינוך מיוחד
- בית ספר לחינוך מיוחד
- כיתה לחינוך מיוחד בבית ספר לחינוך רגיל (לא כיתה מקדמת או משלבת)
- "מסלול 07" – לגבי הכיתות בחטיבה העליונה (כיתה ט"/י-יב')

לצורך הוכחת הזכאות, על ההורה להמציא "הודעה להורים על החלטת ועדת השמה" (נספח 3).

3.3 ילד נטול יכולת הסובל מפיגור התפתחותי עקב מחלה קשה

ילד שהוכר על ידי המוסד לביטוח לאומי כזכאי ל"גמלת ילד נכה" ומתקבלת בגינו גמלה כאמור ייחשב ל"נטול יכולת" בהתאם לתקופת הזכאות לגמלה. לצורך הוכחת הזכאות, **על ההורים לצרף לטופס 127 העתק מהודעת המוסד לביטוח לאומי על הזכאות האמורה.** במקרים בהם המוסד לביטוח לאומי מכיר בזכאות לגמלת ילד נכה אך איננו מעניק אותה (הילד שוהה במוסד או מקבל סיוע אחר) הילד יחשב ל"נטול יכולת" לאחר הצגת אישור מהמוסד לביטוח לאומי המאשר את המצב האמור וזאת בנוסף לטופס 127. **תקופת זכאות:** בהתאם לתקופת הזכאות לגמלה / לתקופה המצוינת באישור של המוסד לביטוח לאומי.

4. הזכאות להקלה במס בשל ילדים נטולי יכולת בגירים שמעל גיל 18 שנים:

- ילד בגיר** - ייחשב אפוא ל"ילד נטול יכולת" אם יתמלאו התנאים המצטברים הבאים:
- ההכנסה החייבת של המזכה ושל בן זוגו לא עלתה על 262,000 ₪ בשנת המס 2012, ואם אין למזכה בן זוג, אם לא עלתה על 163,000 ₪ בשנת המס 2012.
 - הילד "נטול יכולת" לא יצא מחזקת הוריו, לעניין זה גם מי ששוהה במסגרת מיוחדת כגון דירה משותפת לקבוצת בגירים "נטולי יכולת" או נמצא במוסד מיוחד.
 - הוא סובל מהלקויות / המחלות הבאות:
- שיתוק** - בגיר שאובחן ע"י רופא מומחה בתחום כמשותק - **על גבי טופס 127 ייחשב לילד נטול יכולת.**
- עיוור** - בגיר שמחזיק בתעודת עיוור שהונפקה ע"י השירות לעיוור של משרד העבודה.
- פיגור שכלי** - בגיר שאובחן שכסובל מפיגור שכלי ע"י הועדה לאבחון של השירות לאדם המפגר.
- פיגור התפתחותי עקב לקות למידה חמורה** - ראה האמור בסעיף 3.2, עד סיום חוק לימודי בתיכון.
- פיגור התפתחותי עקב מחלה קשה שגרמה לאי כושר להשתכר** – בגיר שנקבעה לו דרגת אי כושר להשתכרות בשיעור של 74% לצמיתות ע"י המוסד לביטוח לאומי. **ההורה יידרש להציג אישור מהמוסד לביטוח לאומי על הזכאות לדרגת "אי כושר השתכרות" כאמור.**

5. תחולה

הוראה זו בתוקף לגבי תיאומי מס לשנת 2012, דוחות שיוגשו לשנת מס 2012 ואילך וכן לגבי שנות מס הקודמות לשנת 2012 בתנאי השומה בשנים אלו טרם התיישנה או נסגרה.

חוזר זה נועד למסירת מידע בלבד ואין לראות בו מתן חוות דעת ו/או ייעוץ מקצועי.
העושה בו שימוש עושה זאת על דעת עצמו הבלעדית.
לקבלת ייעוץ או חוות דעת יש לפנות למשרדינו.

בכבוד רב,

דניאל אורן, כהן, שפיץ טולדנו

רואי חשבון

רשות המסים בישראל

נספח מס' 1

רשימת האישורים שיש להמציא לפקיד השומה בנוגע ללקות ממנה סובל נטול היכולת

3. הזכאות להקלה אצל ילדים נטולי יכולת עד גיל 18		
3.2 ילד נטול יכולת הסובל משיתוק, מעיוורון או מפיגור שכלי		
• טופס 116 א' • טופס 127	3.2.1 משותק	
• טופס 116 א' • טופס 127	3.2.2 עיוור	
• טופס 116 א' • טופס 127	3.2.3 סובל מפיגור שכלי	
3.3 ילד נטול יכולת הסובל מפיגור התפתחותי עקב לקות למידה חמורה		
• טופס 116 א' • הודעה להורים על החלטת ועדת השמה		
3.4 ילד נטול יכולת הסובל מפיגור התפתחותי עקב מחלה קשה		
• טופס 116 א' • טופס 127 • הודעה להורים מהמוסד לביטוח לאומי על הזכאות ל"גמלת ילד נכה"	3.4.1 ילד זכאי לגמלת ילד נכה שאינו משובץ במסגרת פנימייתית	
• טופס 116 א' • טופס 127 • אישור על כך מהמוסד לביטוח לאומי	3.4.2 ילד שהייתה משתלמת בגינו גימלת ילד נכה אילולא היה שוהה במוסד פנימייתי בשל מחלה קשה או אילולא היה מקבל סיוע אחר מהמוסד לביטוח לאומי כגון גימלת ניידות	

רשות המסים בישראל

4. הזכאות להקלה אצל בגירים נטולי יכולת שמלאו להם 18 שנים		
4.3 בגיר נטול יכולת הסובל משיתוק, מעיוורון או מפיגור שכלי		
<ul style="list-style-type: none"> • טופס 116 א' • טופס 127 	4.3.1 משותק	
<ul style="list-style-type: none"> • טופס 116 א' • תעודת עיוור 	4.3.2 עיוור	
<ul style="list-style-type: none"> • טופס 116 א' • אישור מהוועדה לאבחון של השירות לאדם המפגר במשרד הרווחה והשירותים החברתיים 	4.3.3 סובל מפיגור שכלי	
4.4 בגיר נטול יכולת הסובל מפיגור התפתחותי עקב לקות למידה חמורה		
<ul style="list-style-type: none"> • טופס 116 א' • הודעה להורים על החלטת ועדת השמה 	עד לתום כיתה י"ב	
4.5 בגיר נטול יכולת הסובל ממחלה קשה שגורמת לאי כושר להשתכר		
<ul style="list-style-type: none"> • טופס 116 א' • הודעה מהמוסד לביטוח לאומי על הזכאות לאי כושר להשתכרות בשיעור של 74% לצמיתות 	מי שנקבעה לו דרגת אי כושר להשתכר לצמיתות	

פקיד השומה רשאי לדרוש כל מסמך נוסף ככל שימצא לנכון על מנת לבחון את הזכאות להקלה בהתאם לנסיבות המקרה

רשות המסים בישראל

נספח מס' 2

דף 1 מתוך 2 116n א

בקשה לזיכוי ממס בגין קרוב נטול יכולת⁽¹⁾

לשנת המס

(כנטול יכולת ייחשב גם קרוב המוחזק במוסד, ומבוקש בגינו זיכוי עפ"י סעיף 44)
(סמך/י √ בריבוע המתאים)

שם משפחה	שם פרטי	מספר זהות	קרבה משפחתית לנטול היכולת ⁽²⁾
כ ת ו ב ת			

שם המעביד	מספר תיק ניכויים	מספר טלפון
	9	

שם משפחה	שם פרטי	מספר זהות	מצב משפחתי
			☐ רווק/ה ☐ נשוי/אה ☐ גרוש/ה ☐ אלמן/ה
נזקקים המגורים	שם המוסד	דמי החזקה חדשיים ⁽³⁾	☐ רציב ☐ קבילות
☐ בביתו ☐ בבית קרובו ☐ במוסד	כתובת המגורים:		

הכנסה חייבת ⁽⁴⁾ בשנת המס של נטול היכולת ובן/בת הזוג	המבקש/ת	בן/בת הזוג
נטול היכולת	בן/בת הזוג	

לאור האמור לעיל חנני מבקש/ת לאשר לי זיכוי עפ"י⁽⁵⁾ סעיף 44 לפקודה⁽⁶⁾ סעיף 45 לפקודה⁽⁷⁾
132 023

ה צ ה ר ה		
אני מצהיר/ת כי הפרטים שמסרתי לעיל הינם מלאים, נכונים ומדויקים וידוע לי כי אני צמוי לעונשים הקבועים בחוק בגין השמטה ומסירת פרטים לא נכונים		
תאריך	שם	חתימה

יג, החלטה שישנן נסיבות מיוחדות המצדיקות - 5.2012

- (1) אישור על היות אדם נטול יכולת לענין סעיף 45 כמפורט מעבר לדף.
- (2) לענין סעיף 44, "זיכוי בעד החזקת קרוב במוסד", קרוב הזכאי להטבה הוא אחד מאלה: בן/בת זוג, תורה (אם או אב) או בן/בת זוג של התורה, ילד (בן או בת) או בן/בת זוג של הילד. לענין סעיף 45, "נקודות זיכוי בגין נטול יכולת", קרוב הזכאי להטבה הוא תורה (אב או אם) או בן/בת זוג של התורה.
- (3) על פי סעיף 44 יש לצרף מסמכים להוכחת עלויות ההחזקה במוסד.
- (4) "הכנסה חייבת של נטול היכולת" - לרבות הכנסה פטורה עפ"י כל דין.
- (5) עפ"י החוק והתקנות יונתן זיכוי בגין נטול יכולת רק אם הכנסתם של נטול היכולת ובן/בת זוג אינה עולה על תקרה הקבועה בתקנות ומתעדכנת מועד לוע. יש לצרף מסמכים להוכחת ההכנסות.
- (6) החל מ- 1995 לא ניתן לקבל הטבות בגין שני הסעיפים באותה השנה.
- (7) סעיף 44 נתייר זיכוי בשיעור 35% מהכנסותם ששולמו מעל 12.5% מההכנסה החייבת של המבקש, בעד חוצאות החזקה במוסד של קרוב.
- (8) סעיף 45 מתיר שתי נקודות זיכוי בגין ילד נטול יכולת.

הטבות על פי שני הסעיפים יונתנו בחתאם לתנאים שבתקנות מס הכנסה (זיכוי ממס בעד נטול יכולת וזיכוי בעד חוצאות בשל החזקת קרוב במוסד) התשנ"ז - 1996 ובחתאם לתיקון 133 בתחולה מ- 1.1.2003 בדבר ביטול חוצאות לנקודות זיכוי בגין בן/בת זוג או תורה נטול יכולת.

רשות המסים בישראל

רשימת האישורים והמסמכים שיש להמציא לפקיד השומה

לעניין סעיף 45

הזכאות להקלה אצל ילדים נטולי יכולת עד גיל 18

המסמכים שחייבים לצרף	הלקוח
127 * טופס	שיתוק
127 * טופס	עיוורון
127 * טופס	פיגור שכלי
127 * טופס	פיגור התפתחותי עקב לקות למידה חמורה
127 * טופס	פיגור התפתחותי עקב מחלה קשה אצל:
127 * טופס	ילד זכאי לגמלת ילד נכה, שאינו משובץ במסגרת פנימיות
127 * טופס	ילד שהיתה משתלמת בגינו "גימלת ילד נכה" אילולא היתה שוהת
127 * טופס	במוסד פנימייתי בשל מחלה קשה או אילולא היה מקבל סיוע
127 * טופס	אחר במוסד לביטוח לאומי, כגון גמלת נידות

הזכאות להקלה אצל בגירים נטולי יכולת שמלאו להם גיל 18⁽¹⁾

המסמכים שחייבים לצרף	הלקוח
127 * טופס	שיתוק
127 * טופס	עיוורון
127 * טופס	פיגור שכלי
127 * טופס	פיגור התפתחותי עקב לקות למידה חמורה
127 * טופס	מחלה קשה הנורמת לאי כושר לתשתכר - מי שנקבע לו "אי כושר לתשתכר לצמיתות"

המסמכים והאישורים הנ"ל מיועדים לזיהוי הלקוח.

למסמכים אלה יש לצרף מסמכים הנעידים על מקור גובה הכנסות של נטול היכולת וכן/בת הזוג.

(1) לגבי בגירים נטולי יכולת, שמלאו להם 18 שנים, יש לצרף הצהרת מפקש/ת ההקלה על כך שנטול היכולת וכן/בת זוגו יסמכו/ים על שולחננו (במשמעותו בחזון בעניין התרת נקודות ויכוי מכוח סעיף 45 לפקודת מס הכנסה).

פקיד השומה רשאי לדרוש כל מסמך נוסף על מנת לבחון את הזכאות לנקודות הזיכוי, בהתאם לנסיבות המקרה.

רשות המסים בישראל

נספח מס' 3

הודעה להורים על החלטת ועדת ההשמה

שם הרשות המקומית: _____ תאריך: _____
נשלח בדואר רשום

לכבוד

שלום רב,

הנדון: החלטת ועדת ההשמה בעניין בנכס/בתכם

מתוקף חוק החינוך המיוחד, התשמ"ח-1988

בדיון שנערך בוועדת ההשמה בתאריך _____ בעניין בנכס/בתכם _____

מספר תעודת זהות: _____ תאריך לידה: _____

הוחלט שבנכס/בתכם זכאי/ת לחינוך מיוחד וילמד/תלמד במסגרת חינוך מיוחד.

- סוג המסגרת (מחק את המיותר): גן לחינוך מיוחד / כיתה מיוחדת בבית-ספר לחינוך רגיל / בית-ספר לחינוך מיוחד.

- הנימוקים להחלטה:

- הערות:

- המחלקה לחינוך של הרשות המקומית תודיעכם בהודעה נפרדת לאיזה מוסד חינוכי ישוב/תשוב/בנכס/בתכם ועל מועד תחילת הלימודים בו.

- החלטת ועדת ההשמה היא מינהלית לכל דבר ועניין, והיא כפופה לכל כללי המשפט המינהלי, ובכלל זה פעולה חוקית בתוך תקציב קיים.

- בהתאם לסעיף 13 לחוק החינוך המיוחד, התשמ"ח-1988, אתם רשאים לערער על ההחלטה בפני ועדת ערר תוך 21 ימים מתאריך קבלת ההודעה זו. ניתן לפנות לוועדת הערר לפי המען הזה: מנהל מחוז _____

משרד החינוך התרבות והספורט, _____

בפנייה יש לציין את שם המוסד החינוכי שבו לומד/ת בנכס/בתכם ולצרף אליה העתק של הודעתנו זו.

בכבוד רב,

יושב ראש ועדת ההשמה